

Helsingborgs kommun
kontaktcenter@helsingborg.se

2018-11-20
1 (19)
Dnr 405-2018:6680

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Ättekullaskolan i Helsingborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Ättekullaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Ättekullaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och organiserar samarbetet och det kollegiala lärandet mellan arbetslagen på skolan för att utveckla undervisningen och verkar för elevers lika rätt till en god utbildning, oavsett könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att alla elever får reflektera över sitt eget lärande i förhållande till de nationella målen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder arbetet med att skapa studiero och säkerställer att arbetet utgår från gemensamma förhållningssätt.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 mars 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 156, 22100 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6680) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Författningsstöd för våra bedömningar:

1 kap. 5 §, 2 kap. 9 och 10, 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling

Lgr 11, 2.8 rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn inte i tillräcklig omfattning leder och styr skolans utveckling av undervisningen. En del i detta är att beslut och åtgärder inte alla gånger är implementerade hos lärarna. Det framgår av intervjuer att rektorn inte tillsammans med personalen ställer det skolövergripande resultatet i relation till en uppföljning av undervisningens kvalitet. Vidare visar granskningen att skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete. Intervjuer visar att det inte finns skolövergripande och gemensamma utvecklingsåtgärder som syftar till att minska skillnaderna mellan flickors och pojkars kunskapsresultat. Det framgår vidare att rektorn inte skapat tillräckliga förutsättningar för lärare att samverka och lära av varandra.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de underlag som myndigheten samlat in inför och i samband med besöket.

Skolans utvecklingsarbete

Skolinspektionen granskning visar att rektorn och lärarna har olika uppfattningar om hur rektorn leder och styr skolans utvecklingsarbete. Rektorn säger att analyser av kunskapsresultaten sker skolövergripande och att det finns skolövergripande utvecklingsåtgärder framtagna, exempelvis behövs en satsning på elevers läsning och ledarskapet i klassrummet. Rektorn säger att det finns pedagogiska caféer där utvecklingsåtgärder diskuteras.

Lärarna säger att de inte är delaktiga i arbetet och att uppföljning och analys av skolans övergripande resultat inte diskuteras gemensamt på skolan. Enligt lärarna sker detta mestadels i respektive arbetslag och oftast utan att rektorn deltar. Lärarna är utifrån ett skolövergripande perspektiv inte medvetna om att kunskapsresultaten sjunker ju äldre eleverna blir och att skillnaden mellan flickor och pojkars resultat ökar ju äldre eleverna blir. Lärarna säger vidare att de tillsammans med eleverna utvärderar undervisningen och att de sedan diskuterar resultaten av utvärderingarna inom sina arbetslag. De säger dock att dessa utvärderingar inte alla gånger kommer rektorn till kännedom och de vet inte om det används i det skolövergripande arbetet för att utveckla innehållet i undervisningen.

Jämställdhetsarbetet

Granskningen visar att det inte finns ett strategiskt arbete på skolan för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, har samma förutsättningar att lära och utvecklas. Enligt nationell statistik föreligger en stor skillnad mellan flickor och pojkars resultat, pojkarnas merit värde läsåret 2016/2017 är 195 meritpoäng medan flickornas är utifrån en beräkning cirka 241 meritpoäng. Det föreligger stora skillnader mellan pojkar och flickors resultat och trots detta finns inget skolövergripande arbete för att analysera pojkar och flickors olika kunskapsresultat.

Av intervjuer med rektorn framgår att de har kännedom om att det skiljer sig i resultat mellan pojkar och flickor som grupper, men att skolan inte hittat någon förklaring till varför. Lärarna säger att många studiemotiverade elever, främst flickor, slutar och börjar på andra skolor. Intervjuerna med lärare och med elevhälsan visar att rektorn inte implementerat kvalitetsarbetet på skolan, i detta avses en övergripande uppföljning, analys av skolans resultat samt framtagande av gemensamma utvecklingsområden och åtgärder. Det framgår att skolan inte analyserat skillnader i pojkars och flickors resultat och utifrån den analysen tagit fram åtgärder som gör det möjligt för att skolan även blir jämställd avseende studieresultaten.

Introduktion och stöd till obehöriga lärare

Granskningen visar att det finns obehöriga lärare på skolan och att dessa får stöd av rektorn och behöriga lärare. Rektorn säger i intervjun vid frågan hur rektorn introducerar och stödjer obehöriga lärare att som obehörig lärare får de en mentor i ett årskursteam eller ett arbetslag. Rektorn uppger att en obehörig lärare alltid jobbar med någon som är behörig. Rektorn genomför introduktionssamtal, där rektorn frågar vad läraren behöver för att lyckas. Dessa behov kan enligt rektorn vara kurser, handledning och annat, beroende på vad behovet är. Lärarna säger att kollegorna i arbetslagen stöttar de som är obehöriga och det finns en kommunövergripande kurs, "Helsingborgsmodellen" som erbjuds obehöriga lärare.

Pedagogiskt ledarskap

Granskningen visar att samarbetet och det kollegiala lärandet behöver utvecklas på skolan. Enligt flera intervjuade lärare är skolan uppdelad i tre enheter och det finns ingen organisation som gör det möjligt för lärare som undervisar olika stadierna att samverka kring undervisningen och kring elevernas kunskapsutveckling. Som exempel säger lärarna att arbetslagsledarna inte för närvarande ingår i ledningsgruppen utan denna består av rektor och biträdande rektorn. Det framkommer i intervjuerna med lärarna att till huvuddel sker arbetet med utveckling av verksamheterna inom varje arbetslag och inte skolövergripande. Avslutningsvis säger lärarna att rektorn inte begär in utvärderingar av lärarnas undervisning och att det inte finns en återkoppling över skolenhetens sätt att undervisa. Dessa diskussioner stannar enligt lärarna inom arbetslagen. Rektorn avslutar med att säga att det saknas en samsyn på skolan och en brist på kommunikation mellan arbetslagen. Skolan behöver, enligt rektor förbättra dialogen mellan arbetslagen så att det finns en röd tråd avseende elevernas lärande genom hela skolan. Lärare säger att de utvecklingsåtgärder som ska gälla för hela skolenheten inte är implementerade och att rektorn inte följer upp att lärarna arbetar utifrån dessa. Lärarna säger att rektorn mycket sällan är ute i verksamheten och följer upp hur lärarna arbetar i klassrummen. Rektorn säger att hon är ute i korridorerna,

närvarar vid arbetslagsmöten, elevhälsomöten, fokusmöten och informella möten då behov uppstår.

Skolinspektionen bedömer därför att skolan främst behöver utveckla samarbetet och det kollegiala lärandet på skolan, vilket beskrivs nedan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och organiserar samarbetet och det kollegiala lärandet mellan arbetslagen på skolan för att utveckla undervisningen och verkar för elevers lika rätt till en god utbildning, oavsett könstillhörighet.

Skolinspektionen granskning visar att rektorn behöver utveckla och organisera samarbetet och det kollegiala lärandet mellan skolans tre arbetslag med utgångspunkt i utbildningens resultat och de nationella målen.

Enligt läroplanen¹ har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal det övergripande ansvaret för att utveckla verksamheten.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att rektorn behöver säkerställa att fattade beslut implementeras och efterlevs av alla på skolan och att samarbetet mellan arbetslagen förbättras. Intervjuerna med lärarna visar att arbetslagen diskuterar hur undervisningen kan utvecklas men att det på skolövergripande nivå inte finns en organisation som gör det möjligt att diskutera detta.

Skolinspektionens rekommendation är därför att rektorn tar ett tydligare initiativ för att främja samarbetet och lärande mellan skolans arbetslag och lärare på skolan². Ett

¹ Lgr 11, 2.8 rektorns ansvar

² Skolinspektionen (2012a) Rektors ledarskap, med ansvar för den pedagogiska verksamheten, Rapport 2012:1, Stockholm: Skolinspektionen. Resultat från Skolinspektionens skolenkät visar också att lärare som upplever att rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan i större utsträckning upplever att de har förutsättningar att hjälpa eleverna, se www.skolinspektionen.se och flikarna "Statistik" och "Statistik från skolenkäten"

sådant samarbete behöver planeras, implementeras och genomföras med fokus på utveckling av undervisningens kvalitet. I detta ingår att rektorn och lärarna löpande och systematiskt följer upp om undervisningen innehåll och arbetsformer ger alla elever, oavsett könstillhörighet samma möjligheter att nå målen.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra bedömningar:

1 kap. 4 § skollagen

3 kap. 3 och 5a §§ skollagen

4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.

Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande samt 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar på att eleverna får en varierad och stimulerande undervisning som består av olika uppgifter och aktiviteter. Lektionerna är strukturerade med en tydlig inledning och avslut. Skolan behöver dock förbättra arbetet med att eleverna får reflektera över sitt eget lärande i förhållande till de nationella målen.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de underlag som myndigheten samlat in inför och i samband med besöket.

Varierad undervisning

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen är varierad och består av olika uppgifter och aktiviteter. Skolinspektionen observerar att eleverna erbjuds olika uppgifter som de i grupp eller enskilt ska lösa. Som exempel observeras en lektion i matematik där läraren genomför en uppgiftsställning som sedan eleverna i grupper skall lösa. Lösningarna redovisas därefter inför klassen. Vid intervju med elever i denna klass säger de att läraren varierar såväl innehållet i lektionerna som arbetet i stort avseende i detta fall undervisningen i matematik och att det är kul med matematik. Eleverna säger att vissa lektioner består av genomgångar, eget arbete samt ett avslut medan andra lektioner är i form av gruppuppgifter i likhet med det som

Skolinspektionen observerar. Ett annat exempel på variation är att de yngre eleverna har regelbundna utomhuslektioner. Skolan har ett gemensamt ämnesövergripande arbete, "storyfication" som eleverna varje fredag ska arbeta med. Detta arbete skapar enligt elevhälsan stor variation för eleverna hur och vad de ska göra. Lärarna försöker även få eleverna att förklara för andra elever och lära sig använda sina kunskaper på detta sätt. Eleverna håller med lärarna i detta.

Undervisningens struktur

Granskningen visar att undervisningen överlag är strukturerad med tydliga inledningar, genomgångar och avslut. Samtidigt behöver mål och syfte med innehåll och arbetsmoment tydligare förklaras för eleverna. I de lektioner Skolinspektionen observerade förefaller att det finns en struktur hur lektionerna läggs upp. Skolinspektionen kan konstatera att lektionerna har en början där mål och syfte med lektionerna klargörs för eleverna. Därefter genomförs ett arbete bestående av såväl enskilt arbete som av arbete i par eller grupper. Slutligen avslutas lektionerna med ett gemensamt avslut där läraren tillsammans med eleverna utvärderar om lektionens mål och syfte uppfyllts. Lärarna säger i intervjun att detta har skolan arbetat med och har haft en konsult från förvaltningen som observerat och gett råd i hur detta ska gå till.

Skolinspektionen kunde dock observera att det skiljer sig åt hur mycket tid som läggs på att förklara mål och syften. Lärarna förklarar detta med att, beroende på vilken fas man är i exempelvis ett temaarbete, så kan upplägget av lektionerna vara annorlunda. Exempelvis säger lärarna att i start av ett temaarbete så lägger lärarna större kraft på att förklara målsättningar för temaarbete som sedan ska följa eleverna i kommande lektioner. Vid intervjuer med de yngre eleverna framkommer också att målen med lektioner är ibland kvantitativa målsättningar i form av att de ska vara klara med ett visst antal sidor eller uppgifter. De äldre eleverna säger att det finns så kallade matriser som beskriver kunskapskraven i alla ämnen och att de mål lärarna går igenom överensstämmer med kraven i matriserna.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att undervisningen överlag är stimulerande och utmanande för eleverna. Av intervjuer framgår att lärarna försöker individualisera undervisningen utifrån varje elevs behov och förutsättningar. Skolinspektionen kan efter observationer konstatera att lärarna många gånger berömmar eleverna och uppmuntrar dem att göra sitt bästa. Det framkommer även i elevintervjuerna där eleverna säger att lärarna försöker individualisera undervisningen utifrån deras behov. Eleverna säger att lärarna många gånger ger eleverna extra uppgifter om de skulle bli klara i förtid, vissa av dessa uppgifter är enligt eleverna dock ingen utmaning utan mer

av repetition av tidigare uppgifter. Eleverna säger också att lärarna berömmar dem och uppmuntrar dem till att anstränga sig i skolarbetet och att lärarna har höga förväntningar på dem. Lärarna ger exempel i intervjuerna hur de utmanar och stimulerar eleverna. Lärarna använder Ipads och ger eleverna extra och utmanande uppgifter och låter samtidigt eleverna vara duktiga. Lärarna säger att de mest svårmotiverade eleverna får hjälp och uppmuntran till att klara skolarbetet. Samtidigt finns det lärare som säger att det är svårt att utmana och stimulera alla elever då mycket av tiden går åt till grundläggande saker som att eleverna ska känna sig trygga och sitta still. Elevhälsan och kuratorn stödjer lärarna i arbetet för att uppmuntra elever med störst problem att gå i skolan.

Utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att lärarna tillsammans med eleverna utvärderar undervisningen. Lärarna säger att dessa utvärderingar till viss del tas hänsyn till i kommande planeringar men att det centrala innehållet har begränsat val av stoff för eleverna. Eleverna säger att de inte får någon återkoppling på de utvärderingar som genomförs. Detta gäller såväl de enkäter som genomförs som de utvärderingar som berör undervisningen. Eleverna säger att de har svårt att se om någon förändring sker utifrån utvärderingarna av enkäter och undervisningen. Eleverna säger dock att de kan påverka arbetssätten och redovisningar till viss del och att det ibland ges möjlighet utifrån intresse att välja innehåll.

Elevers delaktighet och reflektion över sitt lärande

Granskningen visar vidare att eleverna på olika sätt görs delaktiga i undervisningen och att eleverna i de högre årskurserna till viss del får reflektera över sitt eget lärande. Av intervjuer framgår att lärarna vid utvecklingssamtalen går igenom hur eleverna ligger till i förhållande till kunskapskraven. Samtalen berör också på vilket sätt eleverna lär sig bäst. Lärarna säger att eleverna får reflektera över sitt eget lärande och ge förslag på vad och hur de ska arbeta. Lärarna säger att de går igenom med eleverna hur de bäst lär sig på studiestödet som är en grupp där eleverna kan vända sig om de har svårigheter i skolarbetet. Som exempel nämner de att elever i årskurs 7 har fått göra en "lathund" utifrån en brainstorming och därefter fått skriva hur de bäst lär sig. I några ämnen för eleverna en så kallad loggbok där eleverna ska skriva ner hur de upplever hur experiment genomförs och vad som fungerar och vad som inte fungerar. Detta arbete är inte fullt utvecklat då läraren säger att eleverna många gånger skriver vad läraren vill höra och inte en utvärdering av deras eget arbete. Av intervjuer framgår dock att elever i de yngre årskurserna inte alla gånger får reda på de kunskapsmål de ska uppnå utan istället vilka uppgifter eller sidor de ska arbeta med. De yngre eleverna säger också att alla lärare inte går igenom vad eleverna lärt sig utan

avsluten går till på det sättet att de ska plocka ihop grejorna och sitta still. Skolinspektionen har i de lektionsobservationer som är genomförda sett att lektionsavsluten saknar ett avslut som gör det möjligt för eleverna att själv reflektera om deras insatser gjort att de har uppnått målen för lektionerna.

Skolinspektionen bedömer att därför att skolan behöver utveckla sitt arbete så att alla elever ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande, vilket beskrivs nedan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att alla elever får reflektera över sitt eget lärande i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionens granskning visar att elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande behöver förbättras.

Enligt läroplanen³ ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla samtliga elevers förmåga och vilja att ta ett personligt ansvar. För detta behöver läraren ge eleverna inflytande i undervisningen. Det framgår också att ett sådant inflytande ska anpassas till elevernas ålder och mognad. Ett ökat inflytande över utbildningen och undervisningen förväntas leda till att eleverna utvecklar sin förmåga och vilja att ta ett personligt ansvar för sitt lärande.

Granskningen visar att lärare för elever i de yngre årskurserna förklarar för eleverna vad de ska göra på lektionerna men sällan vad de ska lära sig och kunna. Av intervjuer framgår att skolan behöver göra detta arbete mer synligt för eleverna och ha en skolövergripande diskussion över vilka framgångsfaktorer som finns för att göra eleverna mer delaktig i undervisningen och sitt eget lärande. De yngre eleverna säger de att de inte får vara med om att bestämma om hur de ska jobba utan att det är läraren som bestämmer detta.

³ Lgr 11 SKOLFS 2010:37, 1 kap och 2.3 kap

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn påbörjar ett utvecklingsarbete där lärarna tydliggör elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande i förhållande till de nationella målen. Ett sådant arbete kan exempelvis utgå från att eleverna involveras i planeringen av undervisningen genom att de får berätta om sina erfarenheter och föreställningar kring det undervisningen ska behandla⁴. Utifrån detta kan eleverna bidra med idéer på innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet. Det är viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara deras synpunkter för att utveckla undervisningen. En annan ingång i arbetet med att utveckla elevernas delaktighet kan vara att eleverna tillsammans med sin lärare formulerar meningsfulla och utmanande mål för sitt eget lärande⁵.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområde finns.

Författningsstöd för våra bedömningar:

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen.

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för bedömningen är att det finns ett pågående arbete för att skapa trygghet på skolan. Granskningen visar att skolan vidtagit förebyggande åtgärder för att förbättra tryggheten. Skolan behöver däremot utveckla det gemensamma arbetet kring att skapa studiero på lektionerna. Granskningen visar att studieron varierar mellan klasser och lärare och att arbetet med att skapa studiero inte tydligt leds av rektorn.

⁴ Giota 2013, s.90.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de underlag som myndigheten samlat in inför och i samband med besöket.

Medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan

Granskningen visar att det finns ett pågående arbete för att skapa trygghet på skolan. Elevhälsan uppger att förändringar i studiehallen och i kapprummen har skett så att tryggheten ska förbättras i dessa utrymmen. Rektorn säger att det finns olika behov kopplat till de olika arbetslagen både vad gäller trygghet och studiero. Åtgärder är enligt rektorn insatta i två årskurser för att förbättra tryggheten och studieron. Utvärderingar har gjorts och i en av årskurserna har inte åtgärderna haft önskad effekt varav nya åtgärder har igångsatts. En mindre undervisningsgrupp har bildats dit elever tillfälligt kan hänvisas för att få hjälp. Rektorn avslutar med att säga att det saknas en samsyn på skolan och en brist på kommunikation mellan arbetslagen vilket försvårar arbetet med tryggheten. Skolan behöver förbättra dialogen mellan arbetslagen.

Elever som intervjuats säger att de känner sig trygga på skolan, även om de samtidigt säger att kränkningar förekommer. Det kan exempelvis handla om att någon elev råkar säga fel sak i klassrummet och då blir utsatt för kränkningar som kan pågå en lång tid. Eleverna säger att de i elevrådet har diskuterat ordningsreglerna och att det i stort är samma regler som gäller för hela skolan. Rektorn säger att ordningsreglerna ses över i klassråd och elevrådet, att det tidigare har funnits många regler och att diskussioner förs om vad som är ordningsregler och trivselregler. Eleverna säger att alla lärare inte säkerställer att dessa ordningsregler efterlevs utan vissa lärare väljer att se bort när de är rastvakter.

Skolinspektionens skolenkät genomfördes våren 2018. För deltagande elever i årskurs 5 gav svaren ett indexvärde på 7,3 (där 0 är det lägsta värdet och 10 det högsta) avseende elevernas upplevda trygghet.

Samlat arbete för att skapa studiero

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett samlat arbete för att skapa studiero på Ättekulla skolan, vilket framgår av intervjuer och observationer.

Skolinspektionens observationer visar också att det skiljer sig i hur god studieron är i olika klasser. Det skiljer sig också i hur lärarna arbetar för att skapa en god studiero. Vid frågan om det är rektorn som initierat åtgärder för att skapa en god studiero säger lärarna att det är det inte utan arbetslagen bestämmer själv vad som behöver göras. Skolinspektionens skolenkät genomfördes våren 2018. För deltagande elever i årskurs 5 gav svaren ett indexvärde på 7,5 (där 0 är det lägsta värdet och 10 det högsta) avseende hur eleverna uppfattar att deras lärare ser till att ordningsreglerna följs. Indexvärdet för elevernas upplevda studiero är i samma enkät 5,7.

Skolinspektionen bedömer att därför att skolan behöver utveckla och säkerställa gemensamma förhållningssätt i arbetet med studiero, vilket beskrivs nedan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder arbetet med att skapa studiero och säkerställer att arbetet utgår från gemensamma förhållningssätt.

Skolinspektionens granskning visar att skolas arbete med att skapa studiero inte utgår från ett samlat och gemensamt arbete som leds av rektorn och där eleverna deltar. Även om granskningen visar att det pågår ett visst arbete med att skapa studiero är det ett arbete som företrädesvis drivs i lärarna och arbetslagen.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanen⁶ ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Intervjuer och lektionsobservationer visar att några lärare har en tydligare struktur i sina lektioner i syfte att skapa en bättre studiero medan andra har en friare struktur. Som ett exempel säger lärarna att vissa lärare bestämmer hur eleverna ska sitta i klasserna medan andra inte gör detta. Lärarna säger att det är arbetslagen och inte rektorn som tar fram åtgärder för att förbättra studieron. Ett exempel som framkommer är att lärarna ger studiestöd efter ordinarie undervisningstid, detta säger lärarna skapar en bättre studiero. En gemensam åtgärd som framgår av de observerade lektionerna att lärarna har olika tecken som visar på att det behöver bli tystare. Vid observationerna visar sig detta till huvuddel fungera. Eleverna uppger i intervjun att de oftast känner att studieron är tillräckligt god för att de ska kunna lära sig saker. Eleverna säger dock att de upplever skillnader i studieron beroende på vilken lärare de har. De uttrycker det som att det är en liten grupp elever som är stökiga och att lärare åtgärdar detta på olika sätt.

Elevhälsan säger att i skolans utvärderingsinstrument finns skattningsfrågor som handlar om arbetsron och hur skolan bidrar med till det. Elevhälsan säger att de

⁶ Lgr 11, kap. 2.2 Kunskaper

analyserar resultaten under hösten och jämför sedan om det blivit bättre eller sämre till våren då en ny mätning genomförs. Elevhälsan säger att pedagogerna har fått i uppgift att fundera på vad resultatet, bra eller mindre bra, kan bero på. Rektorn säger att konskevenstrappan används och att ett så kallat tvåpedagogssystem, det vill säga två pedagoger har införts i någon klass. Detta har enligt rektorn inte förbättrat studieron men andra åtgärder är dock insatta enligt rektorn.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal ser till så att det samlade arbetet med att skapa studiero på skolan stärks och att eleverna blir delaktiga i detta arbete. Skolinspektionens tidigare granskningsresultat avseende studiero⁷ visar att även om det på många skolor pågår ett arbete med att förbättra studieron på skolan så behöver systematiken i arbetet ofta öka och även utgå från elevernas upplevelse av studiero på ett tydligare sätt.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Författningsstöd för våra bedömningar

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 och 15 §§, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för bedömningen är att rektorn analyserar betygssättningen samt på olika sätt ger lärarna förutsättningar att ge likvärdiga omdömen och sätta likvärdiga betyg. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de underlag som myndigheten samlat in inför och i samband med besöket.

Rektorn och lärarna beskriver att skolan har gemensamma bedömningsdiskussioner och att prognoser genomförs varje höst- och vårtermin för att säkerställa att betygen

⁷ Skolinspektionen (2016). *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt eleverna måste lära sig något också*. Kvalitetsgranskningsrapport, Dnr: 400-2015:1405.

sätts utifrån kunskapskraven. Inför betygssättningen genomförs även betygskonferenser som rektorn och elevhälsan medverkar i. Vid detta möte diskuteras även resultaten i de nationella proven i de ämnen som är aktuella. Vid dessa möten analyseras betygssättningen och jämförelser görs i förhållande till tidigare prognoser. Detta arbete tas enligt rektorn även in i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn säger att det även sker jämförelser mellan bedömningar i olika ämnen och man diskuterar om eleverna kan ha visat förmågor i andra ämnen. Skolans lärare deltar i Helsingborgs gemensamma rättningar av de nationella proven. Detta görs enligt rektorn då skolan är liten och att det inte ges samma möjligheter inom skolan att föra bedömningsdiskussioner då det endast är ett fåtal lärare i samma ämnesgrupper.

Skolinspektionen vill påpeka vikten av att lärare kontinuerligt och tillsammans fortsätter utveckla sin bedömarkompetens⁸. Genom att lärare tillsammans diskuterar och analyserar hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och hur de säkerställer att eleverna på olika sätt och vid flera tillfällen får visa sina kunskaper främjas en mer likvärdig bedömning. Konkret kan lärare jämföra elevarbeten som representerar kunskapskravens olika nivåer och diskutera sina bedömningar med varandra. Skolverkets bedömningsstöd för grundskolans olika ämnen och årskurser kan användas som en gemensam utgångspunkt för lärarnas arbete.

⁸ Klapp, A. (2016) Att utveckla lärares bedömarpraktik, i: Jarl, M& Nihlfors, E. (red.) *Ledarskap, utveckling, lärande*: Grundbok för rektorer och förskolechefer, Stockholm: Natur & Kultur.

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Inger Börjesson

X Per Joel Jarlunger

Föredragande
Signerat av: Per Joel Jarlunger

I handläggningen av ärendet har även enhetschef Mats Lundkvist och utredare Johan Asp medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer
- Tre gruppintervjuer med elever
- Tre gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4 och den 7 september 2018. Besöket genomfördes av Per Joel Jarlunger, Anna Rosenquist Robertson och Mats Lundkvist.

Ättekullaskolan bedriver undervisning i årskurserna 1-9. Skolan är uppdelad tre arbetslag, alfa med årskurserna 1-3, beta med årskurserna 4-6 och gamma med årskurserna 4-9. Arbetslagen leds av en arbetslagsledare. Totalt går det drygt 300 elever på skolan. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor.